

Prof. zw. dr med. wet. Stanisław Runge (1888-1953)

Rektor Uniwersytetu Poznańskiego w latach 1933-1936

Urodził się 10 maja 1888 roku we Lwowie.

W latach 1908-1909 studiował na Politechnice Lwowskiej. Po roku porzucił studia na rzecz weterynarii. W latach 1909-1913 studiował na Akademii Weterynarii we Lwowie. W listopadzie 1912 roku został młodszym asystentem w Katedrze Hodowli Zwierząt Domowych i Położnictwa. W grudniu 1913 roku awansował na starszego asystenta i wyjechał na praktyki do stadnin w Lipicy koło Triestu, we Włoszech i Bawarii.

Okres I wojny światowej spędził we Lwowie. W latach 1914-1916 kierował klinikami weterynaryjnymi: chirurgiczną, wewnętrzną i położniczą.

26 listopada 1915 roku uzyskał stopień doktora medycyny weterynaryjnej na podstawie pracy pt. „O tonach płodowych u ciężarnych krów”.

W latach 1917-1918 jako „honorowy” docent prowadził wykłady z obchodzenia się ze zwierzętami, diagnostyki klinicznej i weterynarii sądowej. Jednocześnie pracował jako nauczyciel w Szkole Gospodarstwa Domowego w Snopkowie i w żeńskim Gimnazjum Sacré-Coeur we Lwowie.

14 stycznia 1918 roku zdał egzamin fizykacki lekarza weterynarii, który uprawniał do ubiegania się o stałą posadę w publicznej służbie zdrowia.

W listopadzie 1918 roku brał udział w walkach o Lwów. 22 listopada wstąpił do Wojska Polskiego i objął komendę szpitala dla koni w Jarosławiu. W styczniu 1919 roku został naczelnikiem Wydziału Oświatowo-Naukowego Sekcji Weterynaryjnej Ministerstwa Spraw Wojskowych w Warszawie. W lutym 1920 roku przeniesiono go do rezerwy.

1 kwietnia 1920 roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym weterynarii Uniwersytetu Poznańskiego. Początkowo kierował Katedrą Anatomii i Histologii Porównawczej Zwierząt Domowych. W 1922 roku objął Zakład Weterynarii Rolniczej UP. W październiku 1928 roku otworzył przy Zakładzie Uniwersyteckim Ambulatorium dla Zwierząt Domowych.

Oprócz pracy naukowej i dydaktycznej prowadził praktykę weterynaryjną, współpracował z Ogrodem Zoologicznym i często występował jako biegły sądowy. W latach 1929-1933 kierował utworzonym przez siebie Laboratorium Bakteriologicznym przy Rzeźni Miejskiej.

Od stycznia 1927 do końca roku akademickiego 1926/1927 pełnił funkcję dziekana, a w latach 1927-1928 prodziekana Wydziału Rolniczo-Leśnego UP.

12 stycznia 1929 roku nominowano go na profesora zwyczajnego weterynarii rolniczej i higieny zwierząt.

Był pierwszym wybranym na kadencję trzyletnią rektorem Uniwersytetu Poznańskiego (1933-1936).

24 września 1939 roku został zmobilizowany do wojska jako major pospolitego ruszenia. Przydzielono go do Centrum Wyszkożenia i Badań Weterynaryjnych Ministerstwa Spraw Wojskowych w Warszawie, które w pierwszych dniach września zostało ewakuowane w okolice Lwowa. 19 września 1939 roku otrzymał rozkaz przeprowadzenia transportu wojskowego do Rumunii. Stamtąd przez Jugosławię i Włochy udał się do Francji. Od maja do czerwca 1940 roku wykładał na kursach dla polskich wojskowych lekarzy medycyny, weterynarii i farmaceutów w Saumur.

19 czerwca 1941 roku przedostał się do Wielkiej Brytanii. Pracował w Royal Veterinary College w Edynburgu i w Beaumont Animal Hospital Royal Veterinary College w Londynie. 14 września 1943 roku zorganizował studia weterynaryjne dla Polaków w Edynburgu. Od 1 października 1943 do 1 lutego 1946 roku pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Akademickich Studiów Medycyny Weterynaryjnej oraz wykładał położnictwo, anatomię patologiczną i weterynarię sądową.

Po powrocie do Polski w lutym 1946 roku objął Katedrę i Zakład Weterynarii Rolniczej Uniwersytetu Poznańskiego, a od 1951 roku do śmierci kierował Katedrą oraz Zakładami Zoohigieny i Weterynarii Rolniczej na Wydziale Zootechnicznym Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu.

W roku akademickim 1951-1952 dodatkowo przejął po zmarłym prof. Zygmuncie Markowskim kierownictwo Katedry Chorób Wewnętrznych Zwierząt i Kliniki przy Wydziale Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Wrocławskiego.

Był autorem i współautorem około 150 prac i podręczników oraz kilku tysięcy streszczeń i recenzji zagranicznej literatury weterynaryjnej. Do jego zainteresowań naukowych należały zagadnienia diagnostyczno-terapeutyczne chorób zakaźnych zwierząt domowych oraz zastosowanie hormonów do odmładzania osobników, anatomo-patologiczne zagadnienia kazuistyczne, szczególnie na tle rozwojowym. Jego publikacje z zakresu hormonologii były szczególnie cenione w świecie naukowym.

Był członkiem komisji Nauk Rolniczych i Leśnych oraz Komisji Matematyczno-Przyrodniczej PTPN, Komisji Medycyny Weterynaryjnej Wydziału Lekarskiego i Komisji Nauk Rolniczo-Leśnych PAU. W latach 1946-1948 pełnił funkcję prezesa Poznańskiej Okręgowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej. Był

współzałożycielem, a w latach 1951-1953 przewodniczącym Oddziału Poznańskiego Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych. W 1950 roku należał do Rady Naukowej przy Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych.

Odnaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta (1935), Brązowym i Srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę oraz Złotą Odznaką Koła Rolników Uniwersytetu Poznańskiego.

Zmarł 2 czerwca 1953 roku w Poznaniu. Pochowano go na cmentarzu św. Jana Vianneya.

Na podstawie: Andrzej Dzieczkowski, *Stanisław Runge*, w: *Poczet rektorów Almae Matris Posnaniensis*, red. Tomasz Schramm, Poznań 2016; *Wielkopolski słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 1981